

799

Iun.

DOMINO^a PACIFICO DAVID REGI FLACCUS ALBINUS SALUTEM.

Gratias agimus clementissime bonitati vestrae^b, dulcissime David, quod nostrae parvitat^c memoriam habere digneris; nobisque innotescere quae famulus vester fidelis nostris insonuit auribus. Nec in hoc solo grates^e referimus^d continuas vestrae pietati, sed in omnibus bonis, quae mecum ex die, qua parvitas mea vobis nota facta est, 5 perfecit. Optime^e incepistis, sed melius consummastis. Quapropter^f continuis precibus domini nostri Iesu Christi clementiam deprecor^g, quatenus qui tibi optima quaeque in terrena felicitate concessit, longe meliora aeternae beatitudinis regna tibi aeternaliter concedere dignetur.

Plurima vestrae venerandae dignitati praesens suaderem, si vel vobis^h oportunitas 10 esset audiendi vel mihi eloquentiaⁱ dicendi. Quia calamus caritatis cordis mei archana instigare saepius solet de vestrae excellentiae prosperitate tractare; et de stabilitate^k regni vobis a Deo dati^l; et de profectu^m sanctae ecclesiae Christi. Quaeⁿ multimoda inprob^orum perturbata est^o nequitia et scelestis^p pessimorum ausibus maculata, non in personis tantum ignobilibus, sed etiam in maximis et altissimis. Quod metuendum 15 est valde.

Nam tres personae in mundo altissime hucusque fuerunt: id est^q apostolica sublimitas^r, quae beati Petri principis apostolorum sedem vicario munere^s regere solet; quid vero in^t eo actum sit, qui rector praefate sedis fuerat^l, mihi veneranda bonitas vestra innotescere curavit. Alia est imperialis dignitas et secundae^u Romae saecularis^v 20 potentia; quam impie^w gubernator imperii illius depositus^x sit², non ab alienis, sed a propriis et concivibus^y, ubique fama narrante^z crebrescit^a. Tertia est regalis dignitas, in qua vos domini nostri Iesu Christi dispensatio rectorem populi christiani disposuit^b, ceteris praefatis^c dignitatibus³ potentia excellentiorem, sapientia clariorem, regni dignitate sublimiorem. Ecce in te solo^d tota salus ecclesiarum^e Christi inclinata 25 recumbit⁴. Tu vindex scelerum, tu rector errantium, tu consolator^f maerentium, tu exaltatio bonorum⁵.

Nonne Romana in sede, ubi relegio maxime pietatis quondam claruerat, ibi extrema impietatis^g exempla emer^hserunt^h? Ipsi, cordibus suis excaecatiⁱ, excaecaverunt^k caput^l proprium. Nec ibi^m timor Dei, nec sapientia, nec caritas esse videtur; 30 quid boni ibi esse poterit, ubi nihil horum trium invenitur? Si timor Dei essetⁿ in eis, non 2. Tim. 3, 1. auderent; si sapientia^o, numquam voluissent; si^p caritas, nequaquam^q fecissent. Tempora Matth. 24, 12. sunt periculosa^r olim ab ipsa veritate praedicta, quia refrigescit^r caritas multorum.

^a) Domino — salutem *L*, *om. cet. codd.* ^b) et *add. L.* ^c) grata *K 2.* ^d) ferimus *T.* ^e) optima^e *L.* ^f) quia propter *L.* ^g) teprecor quatenus *K 2.* ^h) bonis *T*; si vel vobis *om. L.* ⁱ) eloquentiae *T, P, L.* 35 ^k) stabitate *L.* ^l) donati *K 1, A 1*.* ^m) profecto *T, P, L, K 2.* ⁿ) *om. P.* ^o) *om. K, A 1*.* ^p) scelestibus *P, K 1, L*; celestibus *K 2.* ^q) id est *om. T.* ^r) sublimitas *T*; suplimitas *K 2.* ^s) numere *P.* ^t) ab *A 1*.* ^u) secunda *P.* ^v) saeculis *T.* ^w) impii *L.* ^x) depoositus *T.* ^y) concivilibus suis *P*; convicibus *L.* ^z) *om. K 2.* ^a) crebrescat *T.* ^b) deposuit *L.* ^c) praestas *L.* ^d) sola *T, P.* ^e) ecclexiarum *L.* ^f) consolantium *P.* ^g) impietatibus *K.* ^h) exemple (-lae *T*) mer^hserunt *T, L.* 40 ⁱ) excati *T.* ^k) excaverunt *L.* ^l) capud *P, K 2.* ^m) tibi *L.* ⁿ) inesset *add. L.* ^o) sab. *K 2.* ^p) voluisent sic *K 2.* ^q) numquam *K, A 1*.* ^r) quia *add. P.*

1) in Leone III papa die 25. Apr. 799. Romae violato. 2) Constantinus V imperator anno 797. Iun. 15. a suis. 3) papali et imperatoria. 4) Aen. XII, 59: in te omnis domus inclinata recumbit. 5) Cf. versus Theodulfi ad regem eodem anno scriptos (Poet. Carol. I, 523): 45

Tutor opum es, vindex scelerum, largitor honorum,

Quaeque facis, fiunt haec moderante Deo.

Arma es pontificum, spes et defensio cleri,

Per te pontifices iura sacrata tenent. Cf. supra p. 139 lin. 14.

6) Cf. supra p. 286 l. 19: ibi maxime iniquitatis palustris profunditas exalatur. 7) Cf. Alcvini Carmen 50 ad Arnon. v. 21. 22 (Poet. Carol. I, 261):

Tempora sunt nimium variis nunc plena periclis,

Quae quondam sancti praececinere patres.